

Lyngør historiegruppe

Lyngør historiegruppe ble etablert sommeren 2015 og er en uavhengig gruppe bestående av personer som er interessert i Lyngørs historie, både i smått og stort. Gruppen har som formål å stimulere til å bevare og å gjøre kjent historiske minner knyttet til Lyngør. Disse små skriftstykkene er ledd i dette, og er skrevet av folk som har en historie å fortelle, eller som har kunnskap å dele.

Nr. 14

Dato: 03. juli 2018.

Historien om min bestefar Helmer Jensen.

Av Thor Egil Jensen

Dette høres jo ikke så spennende ut, men det er også en historie om de harde tidene som var i Norge på begynnelsen av 1900-tallet. Ved nærmere undersøkelse av skipslistene og de som kom til Ellis Island i New York den gangen, kan man finne mange Lyngørnavn blant de som søkte jobb i Amerika.

I Norge var det dårlig med jobber, heller ikke i skipsfarten. I Lyngør var det mange redere, men de var kanskje litt «konservative» og kunne vel ikke helt ta inn over seg at dampskipene tok over. I Lyngør holdt mange av rederne fast på at «seilskuter» var «tingen».

Lyngørsamfunnet mistet mange innbyggere—deriblant redere—som flyttet til Kristiania. For unge menn uten jobb var det bare en utvei, og det var å dra fra Lyngør og finne en jobb et annet sted.

Min bestefar Helmer er født 1893 i Bota, men hans familie kan følges flere hundre år tilbake i Lyngør.

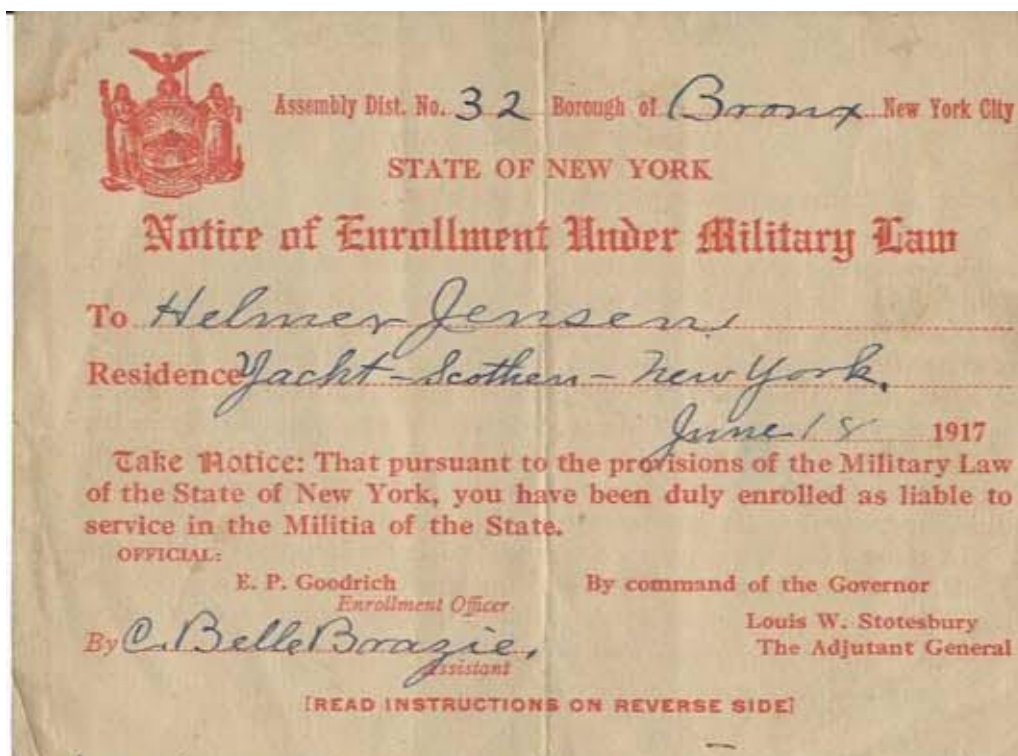
Jeg er usikker på når de flyttet fra Bota men jeg registrerer at han begynte i første klasse på Lyngør skole i 1900.

Han reiste første gang til Amerika i 1911. Han reiste da med en båt som heter «Franconia» fra Liverpool. Hvordan han kom seg til England, vet jeg ingenting om. Han kom til Ellis Island i New York den 7 mars 1911. Da var han ikke fylt 18 år.

Han kom hjem fra Amerika 14. november 1914, noe som er registrert i hans «Vernepligtsbog». Ifølge «Vernepligtsbogen» gir han beskjed om at han reiser til Amerika igjen, og han reiser da med «Kristianiafjord» og er framme den 3. april 1915.

Helmer er egentlig matros, men om bord i «Yacht Scothen» er han registrert som stuert. Som kortet her viser, begynte også de «amerikanske styrker å vise interesse for ham.

Han reiste hjem, og han var hjemme i 1920. Da giftet han seg med min bestemor--Emmy i Dypvåg kirke den 29. juni. Min far – Harald Peder – ble født den 29. september 1920. I dette året tjenestegjorde Helmer i marinen på KNM Tordenskjold og KNM Valkyrien.

Jeg finner ikke noen reise til Amerika på ham dette året, men det er klart at han reiste til Amerika da i 1920/1921 da jeg finner dette kurskortet fra byggebransjen i 1921/1922. Jeg kan også finne «Money Orders» fra denne perioden.

Han var hjemme igjen i 1923, da kom min tante—Sigrun (Engebretsen) til verden og han reiste til Amerika igjen med «Oscar II».

Han var hjemme igjen i 1926, da kom min onkel—Eyolf til verden, og han reiste da samme år over «dammen» igjen—denne gangen med «Bergensfjord».

Han ble utdannet «Carpenter» eller «tømmermann» på norsk, og han betalte da fast kontingent til «United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America».

Han sendte månedlig penger hjem og slik så en «Money Order» ut:

Norwegian America Line Money Order Receipt.

No. **B 23265**

July 28th 1922

Received from Helmer Jusbu.

Spesiebyttel 16.00 Dollars

for remittance to Emma Jusbu,
Lyngør

Kroner 400.-

Dollars 73.16

C. A. HANSEN & BRO.
Agent Osnes

Så hendte en ulykke på hans arbeidsplass. En spiker «slo tilbake» inn i øyet hans. Dette må ha vært i 1929 eller omkring det. Han ble da sendt hjem til Norge og de fjernet det ene øyet på Rikshospitalet.

Dessverre gikk betennelsen fra det ene øyet til det andre og begge måtte fjernes. Men han var jo medlem av «Union». Da skulle i alle fall erstatningen bli bra! Men da var det slik at advokatene i Amerika ikke ville godta Rikshospitalets dokumentasjon om at begge øynene var fjernet. Han måtte komme til Amerika «og vise seg fram».....

Da ble det 1938/1939 når dette skjedde. Atlanteren begynte å bli «uroilig» på grunn av 2. verdenskrig, og Helmer tok ikke sjansen på å reise til Amerika igjen.

Hvordan skulle han nå «livnære» seg? Jo, han ble fisker med bestemor som «styrermann». Han ga ikke opp, men fortsatte med et nytt yrke!

GRENZZONEN-BESCHEINIGUNG
Grenzzone West
GRENSEBOERBEVIS
Grensesone Vest

Nr.: 1687

Polizeidirektor/Lensmann in Dypvåg & Flosta lensmannskontor
Politimesteren/Lensmannen i Bota, Stauba

Inhaber dieser Grenzzonen-Bescheinigung,
Innehaveren av dette grenseboerbevis

Helmer Jensen geb. am 7-9-93 in Dypvåg
født den 7-9-93 i Dypvåg

Beruf: Fisker Staatsangehörigkeit: Norsk
Yrke: Fisker Nasjonalitet: Norsk

hat seinen/ihren ständigen Wohnsitz in:
har sin faste bopel i: Lynghøg

Polizei/Lensmanns-Bezirk:
Politi/lensmanns-distrikt: Dypvåg & Flosta

Diese Bescheinigung berechtigt zum Verkehr in folgenden Polizei-
bezirken der Grenzzone West:

Dette bevis gir innehaveren rett til å ferdes i følgende politi-
distrikter i Grensesone Vest: Arundal fr. sand?

Trageri

Ort: Dypvåg & Flosta lensmannskontor
Sted: Dypvåg & Flosta lensmannskontor

Datum: Bota, Stauba 12/10-70
Datum: Bota, Stauba 12/10-70

Siegel
Stempel

LENSMANNEN I DYPVÅG OG FLOSTA

Helmer Jensen
Eigenhändige Unterschrift
Egenhendig underskrift

Bergst. Kvingebohm
Unterschrift des Polizeidirektors bzw.
Lensmanns
Politimesterens eller lensmannens
underskrift

De som husker min bestefar husker ham slik. Dette er fra et «Grensesonepass» som man måtte ha

under krigen for å reise i Norge.

I huset med de sorte takstein bodde Helmer og Emmy. Huset er bygd i ca. 1785.

Thor Egil Jensen